

עדכון לקוחות | מס ערך מוסף חבות במס בגין עסקת מכירת מניות באשראי

מאי 2019

לקוחות וידידים יקרים,

לאחרונה פרסמה רשות המיסים החלטת מיסוי העוסקת בשאלת החבות במס ערך מוסף בגין מכירת מניות שהתמורה בגינה תשולם חלקה במזומן וחלקה באשראי. בהתאם להחלטת הרשות, מרכיב הריבית והפרשי ההצמדה בגין האשראי, יחוייב במע"מ כעסקה חייבת במס, כפי שיורחב להלן.

במסגרת העסקה נשוא ההחלטה שמספרה 0599/19, מכרה חברה א' לחברה ב' מניות של חברה ג'. בהסכם מכירת המניות נקבע כי תמורת המניות תשולם חלקה במזומן וחלקה באשראי, כאשר החלק שישולם באשראי יועמד על ידי המוכרת לרוכשת כהלוואה נושאת ריבית שנתית צמודה (קרן וריבית) לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן.

בהחלטה נקבע כי יש לראות בהעמדת האשראי על ידי המוכרת לרוכשת לצורך רכישת המניות עסקה נפרדת ממכירת המניות, וכפועל יוצא מכך קבעה רשות המיסים בהחלטת המיסוי כדלקמן:

- (1) נוכח העובדה שניירות ערך מועטו מהגדרת "טובין" בסעיף 1 לחוק מע"מ, מכירת המניות אינה בבחינת "עסקה" כהגדרתה בחוק מע"מ ומשכך אינה חייבת במס.
- (2) התמורה בגין העמדת האשראי לרוכשת לצורך מימון רכישת המניות המתקבלת בידי המוכרת, לרבות מרכיב הריבית והפרשי ההצמדה, הינה חלק ממחיר העסקאות החייבות במס ערך מוסף בידי המוכרת כאמור בסעיף 7 לחוק מע"מ.
- (3) לאור עיקרון ההקבלה הקבוע בסעיף 41 לחוק, **מס התשומות הכלול בחשבונית המס שתוציא המוכרת לרוכשת בקשר להעמדת האשראי לצורך רכישת המניות אסור בניכוי בידי הרוכשת מהטעם שהעמדת האשראי משמשת לרכישת המניות ולא לייצור עסקאות חייבות במס.**

נציין, כי עמדת רשות המיסים בהחלטת המיסוי לפיה מדובר בשתי עסקאות נפרדות, האחת מכירת מניות והשנייה מתן הלוואה, שונה מעמדת רשות המיסים כפי שבאה לידי ביטוי בחוזר 1/2002 בעניין ליסינג תפעולי (להלן: "חוזר ליסינג תפעולי") ובע"ש 406/86 תבור אלקטרוניקס בע"מ נ' מנהל מס ערך מוסף (להלן: "פס"ד אלקטרוניקס") שם דבקה בפרשנות המילולית והמקובלת של סעיף 8 בחוק מע"מ הקובע כי "בעסקה הכוללת נכס ושירות יהיה מחיר כולם יחד מחיר העסקה" והכל כמפורט להלן.

בחוזר ליסינג תפעולי קבעה רשות המיסים, כי בעסקאות של השכרת רכב בליסינג תפעולי לתקופות ארוכות (מעל 12 חודשים) כאשר החוכר מחויב ב"החזר הוצאות" הנובע מתשלומי אגרת רישוי וביטוחי חובה ומקיף, תחול על מרכיבים אלה של העסקה תקנה 6 לתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו-1976 ולפיכך סכום החזר לא ייחשב כחלק ממחיר עסקת ההשכרה של הרכב ולא יהיה חייב במע"מ. עם זאת רשות המיסים קבעה, כי במידה והחברה מעניקה ללקוחה אשראי לגבי הוצאות אלה, הרי שמתן האשראי כאמור יחשב חלק מעסקאותיה של החברה החייבות במס, חיוב במס אשר ייחשב כחלק אינטגרלי מעסקת ההשכרה כך שהמס בגינה לא יהיה ניתן לניכוי.

פס"ד אלקטרוניקס עוסק בחברת אלקטרוניקס בע"מ (להלן: "אלקטרוניקס") שרכשה רכב פרטי מחברת תפארת המכונות בע"מ (להלן: "תפארת") והתמורה עבור הרכב שולמה חלקה במזומן וחלקה באשראי שהועמד לאלקטרוניקס על ידי חברה להשקעות ח"ג בע"מ, חברה שבשליטת תפארת. בפסק הדין דן בית המשפט בשאלה האם יש להכיר בתשלומי ריבית על קנית רכב כהוצאות מימון במסגרת העסק ולאפשר את ניכוי המע"מ על הריבית כמס תשומות.

בית המשפט בקביעתו דחה את עמדת המערערת, אלקטרוניקס, לפיה קיימת הפרדה ברורה בין החברה המוכרת לבין החברה המלווה, ובין עסקת רכישת המכונות הפרטית לבין ההלוואה שהיא עסקת שירותים נפרדת. בית המשפט אימץ את עמדת רשות המיסים לפיה יש לראות את עסקת הרכישה וההלוואה כמכלול אחד וכי ההלוואה והמכירה שלובים זה בזה בצורה אורגנית, עד כי יש לראותם כחלק מתנאי המכירה, וכל ניסיון להפריד בין שני חלקיה ולקבוע שיש שתי עסקאות נפרדות הוא מלאכותי. להלן עיקרי הנימוקים לפס"ד שציין בית המשפט בהחלטתו:

"בעוד שבחזרה מכר רגיל אין זה מעניינו של המוכר מהיכן מגייס הקונה את האמצעים לתשלום המחיר, הרי במקרה זה נקבע מראש, כי חלק נכבד מהמחיר ישולם באמצעות הלוואה, שהמוכר משיב לקונה, אומנם באמצעות חברה אחרת, אך נראה שיש למוכר שליטה על חברה זו, שהרי אחרת לא היה יכול להתחייב בשם אותה חברה...

בחזרה המכר עצמו נקבעו האמצעים להבטחת החזרת ההלוואה... וגם בכך יש ללמד, שאם כי המלווה הוא גוף משפטי נפרד, יש למוכר אינטרס ברור להבטיח את החזרת ההלוואה, והרי אם עסקת המימון הייתה מנותקת מעסקת המכר, היה המוכר מסתפק בכך שהתמורה תשולם לו, בלי לגלות עניין מהם מקורות המימון וכיצד תובטח החזרת ההלוואה למלווה.

בכתב ההזמנה שהוצא על ידי המוכרת מופיעים פרטים על סדרי החזרת ההלוואה, לרבות המע"מ על הריבית כחלק מהתמורה, וכידוע מחירה של עיסקה כולל גם "ריבית בשל תשלום לשיעורין... (סעיף 7(2) לחוק מע"מ)" לסיכום, נראה כי עמדת רשות המיסים בהחלטת המיסוי, לפיה במקרה של העמדת אשראי על ידי המוכרת בעסקת מכירת מניות, יש לראות בהעמדת האשראי כעסקה נפרדת ממכירת המניות, שונה מעמדת רשות המיסים כפי שתוארה לעיל, על פיה בעסקה הכוללת מתן שירותים נוספים הנלווים לעסקה העיקרית יש לפעול על פי הכלל הקובע כי העסקה תסווג לפי המרכיב העיקרי המאפיין אותה (ולהתייחס לשירות הנלווה כחלק אינטגרלי מהעסקה שהחיוב במס לגביו ייקבע בהתאם לעסקה העיקרית).

בהקשר זה נעיר, כי אף בפס"ד שניתן ביום 16.10.2018 בעניין ארגונית עיצוב תפארות בע"מ נ' מנהל מע"מ רמלה (ע"מ 2930-12-16) טענה רשות המיסים כי בעסקה בעלת רכיבים הן של מכר והן של שירותים יש צורך להחיל את מבחן העיקר והטפל לשם סיווגה כעסקת מכר או כמתן שירות וכי מחיר כל הרכיבים יחד יהיה מחיר העסקה. בפסק הדין דחה בית המשפט המחוזי את טענת רשות המיסים בשל הנסיבות הספציפיות של

המקרה הנדון. יצוין כי רשות המיסים עתרה לבית המשפט העליון על פסק הדין של בית המשפט המחוזי.

משכך, במקרים כגון אלה, הכוללים עסקאות בהן קיימת העמדת אשראי על ידי המוכר (בגובה התמורה כולה או חלקה), המלצתנו היא לפנות לקבלת ייעוץ משפטי בטרם קבלת החלטה בדבר אופן סיווג העסקה ולצורך בירור השלכות המע"מ הנובעות ממנה.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה או הבהרה בנושא.

להחלטת המיסוי שפרסמה רשות המיסים [לחץ כאן](#).

בברכה,
הרצוג פוקס נאמן

אנשי קשר:

מאיר לינזן | שותף מנהל

ראש מחלקת מיסים

03-692-2035 📞

linzen@hfn.co.il 💻

איריס וינברגר | שותפה

מנהלת מחלקת מיסים עקיפים, סחר חוץ ויבוא ויצוא

03-692-2817 📞

weinbergeri@hfn.co.il 💻

טלי עזריאל | עו"ד (רו"ח)

מחלקת מיסים עקיפים

074-705-7725 📞

azrielt@hfn.co.il 💻